

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 8 Sayı: 41 Volume: 8 Issue: 41
Aralık 2015 December 2015
www.sosyalarastirmalar.com ISSN: 1307-9581

PARTNER SAYGI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
THE RESPECT TOWARD PARTNER SCALE: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Ahmet AKIN*
Erol UĞUR**
Basri ÖZÇELİK***

Öz

Bu araştırmanın amacı Partner Saygı Ölçeğini (Hendrick & Hendrick, 2006) Türkçeye uyarlamak, geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Araştırma 112 evli öğretmen üzerinde yürütülmüştür. Doğrulayıcı faktör analizinde 6 maddeden ve tek boyuttan oluşan modelin iyi uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2= 15.37$, $sd= 8$, $RMSEA= .091$, $NFI= .96$, $NNFI= .95$, $CFI= .98$, $IFI= .98$, $GFI= .96$, $SRMR= .043$). Ölçeğin faktör yükleri .47 ile .81, düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları ise .50 ile .67 arasında sıralanmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .83 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara ölçeğin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu savunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Partner Saygı, Geçerlik, Güvenirlik, Doğrulayıcı Faktör Analizi.

Abstract

The aim of the present study is to examine the validity and reliability of the Respect Toward Partner Scale (Hendrick & Hendrick, 2006). Participants were 112 married teacher. Results of confirmatory factor analysis demonstrated that the six items loaded on one factor ($\chi^2= 15.37$, $df= 8$, $RMSEA= .091$, $NFI= .96$, $NNFI= .95$, $CFI= .98$, $IFI= .98$, $GFI= .96$, $SRMR= .043$). Factor loadings ranged from .47 to .81 and the corrected item-total correlations ranged from .50 to .67. Cronbach Alpha internal consistency reliability coefficient was .83. According to these results it can be argued for that this scale is a valid and reliable instrument.

Keywords: Partner Respect, Validity, Reliability, Confirmatory Factor Analysis.

Asıl güçsüzlük, sevgi üretememektir.
Erich Fromm

GİRİŞ

Yakınlık kurma, bireylerin bir temel ihtiyacı ve gelişimsel bir görevidir. Gelişimsel perspektifte yakınlığın önemine vurgu yapan Eric Ericson'a göre yakınlık, ilişki sürecinde özgün yanını kaybetme endişesi olmadan bir diğeriyle paylaşabilme ve bir diğeri için sevebilme yetisidir. Ericson'a (1968: 182) göre yakın ilişkiler, bireyden kendini adamayı ve bir diğeri için bakım sunmayı da içerir. Yaşam döngüsü içinde bireyler sıradan bir yaşam olayında ya da durumunda bile birbirlerine ihtiyaç duyarlar (Elkind, 1978: 36; Eryılmaz & Ercan, 2010: 119). Yakın ilişkiler, bireylerin gelişimsel görevlerinin başarıyla gerçekleştirilmesinde, arkadaşlıkların güçlendirilmesinde ve nitelikli bir evlilik için tamamlayıcı bir role sahiptir. Kurulan yakın ilişkilerin niteliği, bireylerin kişisel ve sosyal uyum becerilerini, öz saygı ve akademik başarılarını etkilemektedir (Gizir, 2012: 37). Bireyler için bireysel ve toplumsal bir kimlik oluşturma, değerli hissetme, saygı görme süreklilik gösterecek bir ihtiyaçtır (Markus, 2004). Bu bağlamda, bireylerin psikososyal gelişiminde üretken bir rol oynayan ve sosyal ağlarının en küçük parçası olan yakın ilişkilerin doğasında paylaşma, sevmeye, özverinin yanı sıra saygının yer aldığını söyleyebiliriz.

Saygı bireylerin özellikle yakın ilişkilerinde olmak üzere tüm ilişkilerinde geçerli olan ve uyulması gereken örtük bir kuraldır (Baxter, Dun & Sahlstein, 2001: 175). Her birey öz-değerine olumlu katkı sağlayacak saygıyı insan olmanın bir doğal sonucu olarak hak etmektedir. Yakın ilişkilerle ilgili birçok araştırmada dengeleyici ve bütünleştirici rolüne vurgu yapılan (Hendrick & Hendrick, 2006: 881) saygı kavramını öznel tanımlamalara açık yapısından dolayısıyla tek bir formda tanımlamak zordur. Saygı kavramının, sosyal ve bireysel bağlamlara göre birçok karşılığı bulunabilir. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü'ne göre saygı "Değeri, üstünlüğü, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir nesneye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu" şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2015). Saygı, karşıdaki bireyin fikir, tutum, duygu ve davranışlarına karşı açık olma ve onlara değer vermeye ilişkin bir

* Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, aakin@sakarya.edu.tr

** Arş. Gör., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, eugur@sakarya.edu.tr

*** Öğr. Gör., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, bozcelik@sakarya.edu.tr

tutumdur (Jackson, Esses & Burris, 2001: 49). Dahası saygı yakın ilişkilerde güvenilir, düşünceli, kabul edici olarak algılanan kişiye yöneltilen bir tutum olarak da değerlendirilebilir (Frei & Shaver, 2002: 121).

Yakın ilişkilerin niteliklerinden söz ederken kullanılan saygı ve sevgi kavramları çoğu zaman birlikte anılmaktadır. Nitelikli bir yakın ilişkinin kilit değişkenleri olan sevgi ve saygı istatistiksel olarak ilişkili olmakla birlikte birbirinden ayrı kavramlardır. Sevginin erotik (eros), arkadaşça (storge), oyun (ludus), saplantılı (mania), mantıklı (pragma), özgeci (agape) sevgi olmak üzere farklı türleri vardır. Saygı, mevcut yakın ilişkide hakim olan sevgi türüne göre şekillenmektedir. Dolayısıyla bir yakın ilişkideki saygının düzey ve niteliğini sevgiden bağımsız ele almak çok zordur (Hendrick & Hendrick, 2006: 882). Nitekim bir çalışma sonucunda saygı, ilgi ve sevgi değişkenlerine göre yakın ilişki doyumunun en güçlü yordayıcısı olarak bulunmuştur (Frei & Shaver, 2002: 134). Ek olarak yakın ilişkilerde eşler, birincil olarak iki şey beklemekte ve istemektedirler: Saygı ve sevgi. Konuşurken yüzüne bakmak, eşin paylaşımlarının içeriğiyle ilgilenmek, onu ciddiye almak ve onure etmek ilişkideki saygı karakteristiğini güçlendirecektir. Bu sayede eşler arasındaki bazı farklılıklardan (din, yaş, gelir durumu, fiziksel özellikler, etnik köken vb.) kaynaklanabilecek problemler saygı bağlamında etkili bir şekilde ele alınabilir (Gottman, 1994: 14; Markman, Stanley & Blumberg, 2001: 19).

Yakın ilişkilerde saygı yapısal olarak duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerden oluşmaktadır. Duygusal olarak saygı, eşe karşı duyarlı olma, bilişsel olarak saygı eşe karşı olumlu düşünceler besleme ve davranışsal olarak saygı ise duygusal ve bilişsel boyuttaki olumlu tutumu eşe somut olarak yansıtma şeklinde ele alınabilir (Hendrick & Hendrick, 2006: 883). Diğer taraftan yakın ilişkilerde saygı; güçlendirme, bakım verme, nitelikli diyalog, merak, özen gösterme, öz-saygı gibi tematik kavramlardan oluşan bir bütün olarak ele alınmıştır (Hendrick & Hendrick, 2006: 883). Hirsch's (2003) evli çiftlerle yaptığı çalışmada katılımcıların çoğu saygının evlilik ilişkisinin "anahtar kavramı" olduğunu ifade etmişlerdir. Saygı, evlilikte hem kadın hem erkek için resmiyet derecesinde duygusal bir gereklilik, bir değer olarak ele alınmıştır. Diğer taraftan eşler arası güven ve adaletli davranma, saygının temel bileşeni olarak değerlendirilmiştir. Kaliteli bir evlilik etkileşiminin boyutları arasında saygı birinci sırada yer alırken, fiziksel ve ruhsal anlamda çekicilik, birbirine denk olma ve yakınlık saygıdan sonra gelmektedir (Feeney, Noller & Ward, 1997; akt, Hendrick & Hendrick, 2006: 883).

Yakın ilişkilerde saygının, herhangi birisine sahip olduğu değerler, özellikler, varlıklar ya da ilerlemiş yaşından ötürü duyulan ya da gösterilen saygıdan daha derin bir yönü vardır. Özellikle evlilik yaşantısında, temel ilişki değerleri (bağlılık, yakınlık, affedicilik) arasında birinci sırada yer almaktadır (Frei & Shaver, 2002: 122). Temel ilişki değerleri arasında yer alan eşler arası saygı, adalet anlayışı temelinde gelişen ve eşlerin birbirlerini sevebilmeleri açısından olmazsa olmaz bir koşuldur. Ayrıca mutlu bir ilişki sürdürebilmenin oldukça zor olduğu göz önüne alındığında adil olma, diğerinin kimliğinin farkında olma, otonomi ve diğerinin beklentilerine değer verme temel bir ilişki değeri olan saygıya ciddi katkı sağlamaktadır (Vannoy, 1996).

Yakın ilişkilerde saygının diğer bazı yapılarla ilişkisini değerlendirmeye yönelik araştırmalarda, yüksek düzeyde öfke ve şiddet gösteren bireylerin diğerlerinin davranışlarını saygısız, ölçsüz, kaba olarak değerlendirdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Saygının tersi olarak düşünülen nezaketsizlik, kabalık, saygısızlık ile karakterize duygu, düşünce ya da davranışların yakın ilişkilerde öfke ve şiddetin öncülleri arasında yer aldığını söylemek yanlış olmaz (Miller, 2001: 532). Eşler arasında karşılıklı olarak gösterilen düşük düzeyde saygı içeren davranışlar, ilişkiler için bir tehdittir. Saygı içeriği çok düşük karşılıklı davranışlar eşlerde birbirlerinden intikam alma eğilimi geliştirebilir ve göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir (Hendrick & Hendrick, 2006: 883). Bu önem vurgusuna dayanarak, yakın ilişkilerde olumlu bir iklim geliştirmeye olanak sağlayan saygı kavramıyla ilişkili bir diğer yapının da ilişki benlik saygısı olduğu ifade edilebilir. Hamarta (2004: 2)'e göre ilişki benlik saygısı, bireylerin bir diğeriyle yakın ilişki kurabilme ve bu yakın ilişkiyi sürdürebilmeme becerisine yönelik olumlu algısına işaret eder. İlişki benlik saygısı öz olarak bireyin yakın ilişkiler bağlamında kendini nasıl algıladığına odaklanır. İlişki benlik saygısı ne kadar yüksekse, bireyler yakın ilişkilerinde birbirlerine o derece bağlılık geliştirir, daha fazla sevgi ve ilgi gösterirler (Hamarta, 2004: 2, Durmuşoğlu & Doğru, 2006: 239).

Bireylerin ilk yetişkinlik dönemini içinde yer alan üniversite yılları ve hemen sonrasını kapsayan dönemde kurdukları yakın ilişkilerin ileri yetişkinlik döneminde kurulacak yakın ilişkilerinin kalitesini ve evlilik sürecinde karar verme eğilimlerini belirlediği ifade edilmiştir (Furman, 2002: 177). Üniversite öğreniminden sonraki dönemde bireylerin süreç olarak en yakınında yer alan gelişim görevlerinden biri olan evlenme, aile kurma deneyimleri öncesinde yakın ilişkilerinin niteliğine ilişkin betimlemeler önem kazanmaktadır. Artan aile içi şiddet, partner şiddeti vakalarıyla birlikte ele alındığında, yakın ilişkilerde saygının ölçülmesinin yakın ilişkilerin niteliği hakkında üretilecek öncüllerden biri olacağı düşünülmüştür. Literatür incelemesi sonucu Türkçe'de yakın ilişkilerde saygı yapısını doğrudan ölçen bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Bununla birlikte bireylerin yakın ilişki kurma eğilimini ölçmek amacıyla geliştirilen ve

Hamarta (2004) tarafından Türkçe'ye uyarlanan İlişkisel Değerlendirme Ölçeği (Relational Assessment Questionnaire) ile ikili ilişkilerde güven kavramını ölçmek amacıyla Çetinkaya, Kemer, Bulgan ve Tezer (2008: 67-68) tarafından Türkçe'ye uyarlanan İkili İlişkilerde Güven Ölçeği partnere saygı kavramıyla benzerlik gösterdiği düşünülen Türkçe'deki ölçekler olarak ele alınabilir. İlişkisel Değerlendirme Ölçeği 5'li Likert derecelendirmeye sahiptir. İlişkisel Benlik Saygısı İlişkisel depresyon, İlişkisel Saplantılı Düşünme şeklinde boyutları olan ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği çalışması yapılmıştır. Çetinkaya ve arkadaşları (2008: 67-68) tarafından Türkçe'ye uyarlanan İkili İlişkilerde Güven Ölçeği tek boyutludur (7 madde) ve 7'li Likert derecelendirmeye sahiptir (1asla- 7herzaman). Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .93; ölçekteki madde toplam puanları arasındaki korelasyon .72 ile .89 arasında değişmektedir. "Eşimin güvenilmez olduğu zamanlar vardır; Eşim, verdiği sözlerde gerçekten samimidir" maddeleri örnek olarak verilebilir.

Yakın ilişkilerin bireylerin yaşamındaki işlevi düşünüldüğünde mevcut çalışmanın yakın ilişki literatürüne bir katkı sunması beklenmektedir. Bu bağlamda mevcut çalışmada, Hendrick ve Hendrick (2006) tarafından geliştirilen Partner Saygı Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve Türkçe formun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Bu araştırma betimsel tarama modelindedir. Araştırmanın evreni Sakarya ilinde görev yapan evli öğretmenlerdir. Araştırmanın çalışma grubu, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Sakarya'nın Adapazarı ve Serdivan ilçelerindeki çeşitli devlet okullarında görev yapan 112 evli öğretmenden oluşmaktadır. Uygun örnekleme yöntemi kullanılarak 112 evli öğretmene ulaşılabilmektedir. Çalışma grubu büyüklüğü için 50 kişi zayıf, 100 ve yukarısı zayıf fakat kabul edilebilir, 200 kişi "Yeterli", 300 sayısı "İyi" olarak değerlendirilebilir (Comrey & Lee, 1992; akt., Pearson & Mundform, 2010: 359). Evli öğretmenler, her çiftten bir yetişkin olacak şekilde çalışmaya katılmıştır.

Partner Saygı Ölçeği Orijinal Formu

Bireylerin, romantik ilişkilerinde partnerlerine yönelik yakından ilgilenme, destek verme, dinleme gibi saygı içeren bazı durumları değerlendirmek amacıyla Hendrick ve Hendrick (2014) tarafından geliştirilen Partner Saygı Ölçeği (Respect Toward Partner Scale) 6 maddeden ve tek boyuttan (partnere saygı) oluşan bir ölçme aracıdır. Ölçek 5'li bir derecelendirmeye sahiptir ("1" Bana tamamen uygun, "5" Bana hiç uygun değil). Hendrick ve Hendrick (2006) tarafından yapılan uyum geçerliği çalışmasında Partner Saygı Ölçeği toplam puanı ile İlişki Değerlendirme Ölçeği (Hendrick, 1988) alt boyutlarından ilişki doyumu ve bağlılık arasında sırasıyla ($r = .76$, $r = .60$) şeklinde pozitif ilişki bulunmuştur. Ayrıca Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği (Hendrick, Hendrick & Dicke, 1998) Erotik (eros), Arkadaşça (storge), Oyun (ludus) aşk alt boyutları ile sırasıyla $r = .68$, $r = .37$, $r = -.34$ şeklinde ilişki bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .81 olarak bulunmuştur. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen sonuçlar Partner Saygı Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlandığına işaret etmektedir (Hendrick & Hendrick, 2006).

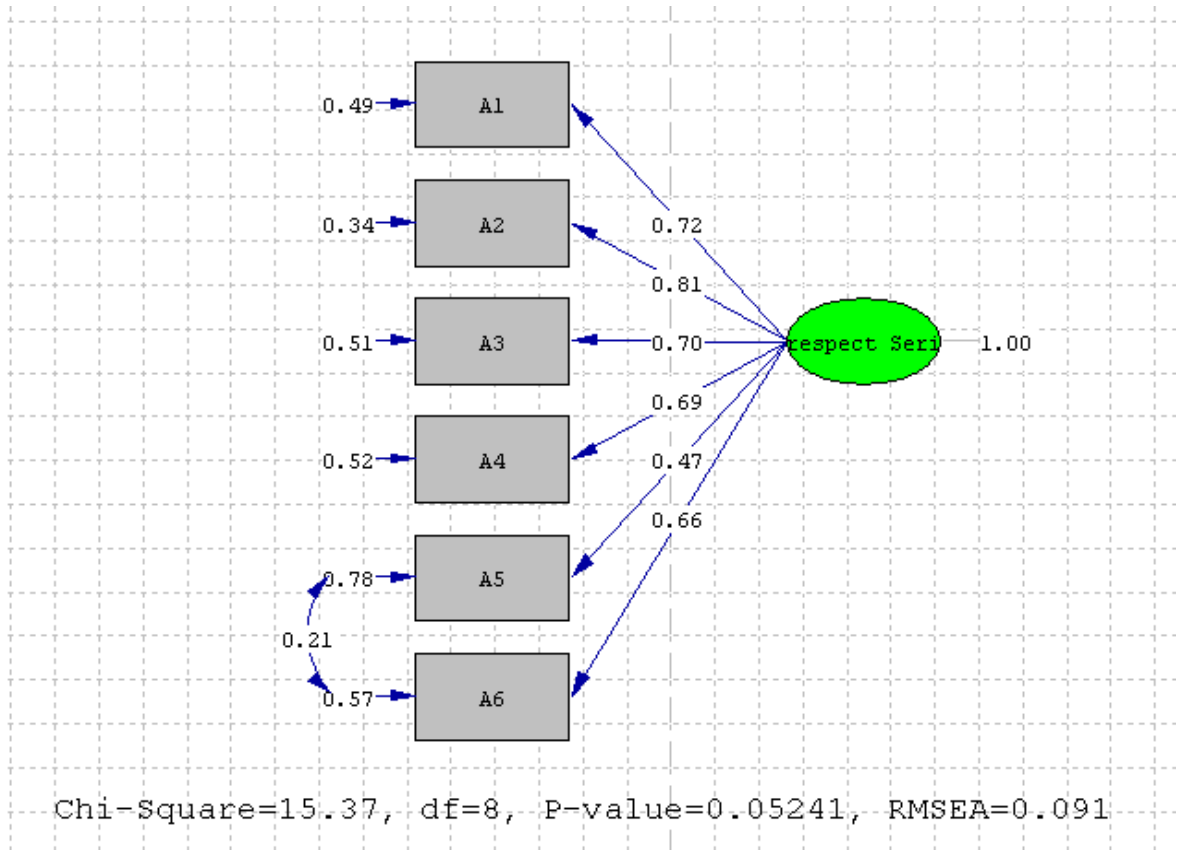
İşlem

İlk aşamada ölçeğin orijinal formu, iyi düzeyde İngilizce bilen bir öğretim üyesi ve iki doktora öğrencisi tarafından Türkçeye tercüme edilmiş ve daha sonra bu Türkçe formlar geri tercüme edilerek Türkçe ve İngilizce formlar arasındaki tutarlılık ele alınmıştır. Üretilen Türkçe form anlam ve dil bilgisi açısından gözden geçirilerek ilgili düzeltmeler yapılarak denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Denemelik Türkçe form psikolojik danışma ve rehberlik ve ölçme ve değerlendirme alanında uzman iki öğretim üyesine incelenilerek görüşleri doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır. Elde edilen nihai form, gönüllü evli öğretmenlere uygulanarak data elde edilmiştir. Elde edilen datalar üzerinde ölçeğin yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği iç tutarlık yöntemiyle, madde analizi ise düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için SPSS 13.0 ve LISREL 8.54 (Jöreskog ve Sorbom, 1996) programları kullanılmıştır.

BULGULAR

Yapı Geçerliği

Partner Saygı Ölçeği'nin yapı geçerliği için ölçeğin orijinal formunda bulunan faktörün doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Elde edilen uyum indeksleri ($\chi^2 = 15.37$, $sd = 8$, $RMSEA = .091$, $NFI = .96$, $NNFI = .95$, $CFI = .98$, $IFI = .98$, $GFI = .96$, $SRMR = .043$) tek boyutlu Partner Saygı modelinin iyi uyum verdiğini göstermiştir (Hu & Bentler, 1999: 1). Ancak, 5.-6. maddeler arasında ikili hata kovaryansı tanımlanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizine ait faktör yükleri Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Partner Saygı Ölçeği'nin Path Diagramı ve Faktör Yükleri

Madde Analizi ve Güvenirlik

Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ölçeğin bütünü için .83 olarak bulunmuştur. Ölçek maddelerinin ayırt etme gücünü belirlemek amacıyla madde analizi yapılmıştır. Madde analizi sonucunda, ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .50 ile .67 arasında sıralandığı görülmüştür. Madde analizi sonucu elde edilen Bulgular Tablo 1'de Path Diagramı ve Faktör Yükleri ise Şekil 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Partner Saygı Ölçeği Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyon Katsayıları

Faktör	Madde no	r_{jx}
Eşe Saygı	1	.63
	2	.67
	3	.63
	4	.62
	5	.50
	6	.66

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bireyin sahip olduğu yakın ilişkilerin niteliği psikolojik ve sosyal iyi olma boyutlarında kişisel ve sosyal uyum becerileri, öz saygı ve akademik başarıları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Gizir, 2012: 37-38). Yakın ilişkiler konusu ile ilgilenen araştırmacılar saygının ilişki başarısına olumlu katkılar sağladığını ifade etmişlerdir. Saygının yakın ilişkiler bağlamında tanınımının yapılması, ölçülmesi ve diğer yakın ilişki yapılarıyla nasıl bir ilişki yönüne sahip olduğunun bilinmesi önem kazanmıştır (Frei & Shaver, 2002: 122).

Yakın ilişkilerin niteliği ele alınırken ilişkide şiddet, ilişkiye yönelik tutumlar, çiftlerin paylaştıkları nitelikli ortak zaman gibi değişkenlerin yanı sıra saygı kavramının da işe koşulması yararlı olabilir. İncelenen araştırmalarda (Hendrick & Hendrick, 2006: 898; Gizir, 2012: 37; Furman, 2002: 178) ortaya konan güçlü ilişkiler yola çıkarak, yakın ilişkilerde saygının ölçülmesinin literatüre katkı sağlaması beklenmektedir. Mevcut çalışmada, Hendrick ve Hendrick (2006) tarafından geliştirilen ve yakın ilişkide saygıyla ilişkili olabilecek bazı tutum ve davranışlara ilişkin bileşenlerin

yer aldığı Partner Saygı Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve Türkçe formun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliğinin incelenmesinde DFA kullanılmıştır. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri incelendiğinde, Hu ve Bentler (1999: 1)'a göre tek boyutlu modelin iyi uyum verdiği ve ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe formun faktör yapısıyla uyumlu olduğu değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin Türkçe formunun iç tutarlık güvenilirlik katsayısının .83 olarak bulunması güvenilirliğin iyi düzeyde olduğunu göstermektedir. Bilimsel araştırmalarda kullanılabilir ölçme araçları için öngörülen güvenilirlik düzeyinin .70 olduğu (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2008) dikkate alınrsa, ölçeğin Türkçe formunun güvenilirliğinin sağlandığı görülmektedir. Öte yandan yapılan madde analizi sonucunda ölçeğin madde-toplam korelasyon katsayılarının .30 ölçütünü de karşıladığı görülmektedir. Partner Saygı Ölçeği'nin, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgulara göre kullanıma hazır olduğu ifade edilebilir.

Partner Saygı Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgulardan yola çıkarak bazı öneriler ve sınırlılıkların altı çizilebilir. Türkçede, partnere saygı kavramını doğrudan ya da dolaylı olarak ölçen bir ölçme aracının olmamasından dolayı ölçüt geçerliliği çalışması yapılmamıştır. Bu durum mevcut araştırmanın sınırlılıklarından biridir. Mevcut çalışmanın öncül bir yapıda olmasından yola çıkarak ölçeğin uyum geçerliğini belirlemek amacıyla, yakın ilişkilerde saygı ile ilişkili olabilecek bazı değişkenleri (yaşam doyumu, aşka ilişkin tutumlar) değerlendiren, geçerlik ve güvenilirlik gibi psikometrik özellikleri kanıtlanmış ölçeklerle Partner Saygı Ölçeği arasındaki ilişkiler araştırılabilir. Partner Saygı Ölçeği'nin Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ölçeğin bütünü için .83 olarak bulunmuş ve bu bulguya dayanarak test tekrar-test güvenilirliği incelenmemiştir. Fakat araştırmanın sınırlılığı temelinde düşünüldüğünde, Partner Saygı Ölçeği'nin test tekrar-test güvenilirliğinin incelenmesi, sonraki çalışmalar için daha güvenilir sonuçlar elde edilmesini kolaylaştıracaktır. Diğer taraftan ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yürütüldüğü araştırma grubu Sakarya ili Adapazarı ve Serdivan ilçelerinde görev yapan evli öğretmenlerden oluştuğu için ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği için farklı çalışma grupları (üniversite öğrencileri) üzerinde yapılacak çalışmalar da oldukça değerlidir. Tüm öneri ve sınırlılıklara ek olarak Partner Saygı Ölçeği'nin kullanılarak yapılacak araştırmaların ölçeğin ölçme gücüne olumlu katkılar sağlaması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- BAXTER, A. Leslie., DUN, Tim., & SAHLSTEIN, Erin (2001). Rules for relating communicated among social network members. *Journal of Social and Personal Relationships*, S. 18, s. 173-199.
- ÇETİNKAYA, Evrim., KEMER, Gülşah., BULGAN, Gökçe., & TEZER, Esin (2008). İkili İlişkilerde Güven Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Türk PDR (Psikolojik Danışma ve Rehberlik) Dergisi*, S. 29, s. 65-74.
- COMREY, L. Andrew & LEE, B. Howard (1992). A first course in factor analysis. Hillsdale, NJ: Erlbaum. s. 112-381.
- DURMUŞOĞLU, Neslihan., & DOĞRU, S. S. Yıldırım (2006). Çocukluk örselleyici yaşantılarının ergenlikteki yakın ilişkilerde bireye etkisinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* S. 15, s. 237-246.
- ELKIND, David. (1978). Erik Erikson: İnsanda Gelişimin Sekiz Evresi (A. Dönmez, Çev.). *Dialogue*, 11(1), s.3-13.
- ERIKSON, H. Erikson (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: Norton. S. 182
- ERYILMAZ, Ali., & ERCAN, Leyla (2010). Beliren Yetişkinlikte Romantik Yakınlığı Başlatma: Yakınlığa Karşı Yalıtılmışlık mı? *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, S. 4(34), s. 119-127.
- GİZİR, Ali., C. (2012). İlişki İnançları Ölçeği'nin Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 8(2), s. 37-45.
- GOTTMAN, M. John (1994). *Why marriages succeed or fail*. New York: Simon & Schuster. S. 14.
- FREL, R. Jennifer & SHAVER, R. Phillip (2002). Respect in close relationships: Prototype definition, selfreport assessment, and initial correlates. *Personal Relationships*, S. 9, s. 121-139.
- FURMAN, Wyndol (2002). The emerging field of adolescent romantic relationships. *American Psychological Society*, S. 11(5), s. 177-180.
- HAMARTA, Erdal. (2004). *Üniversite Öğrencilerinin Yakın İlişkilerindeki Bazı Değişkenlerin (Benlik Saygısı, Depresyon ve Saplantılı Düşünme) Bağlanma Stilleri Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- HENDRICK, S. Susan., & HENDRICK, Clyde. (2006). Measuring respect in close relationships. *Journal of Social and Personal Relationships* S. 23(6), s. 881-889.
- HENDRICK, S. Susan (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, S. 50, s. 93-98.
- HU, Li-tze & BENTLER, M. Peter (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structural analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, S. 6, s. 1-55.
- JACKSON, M. Lynne., ESSES, M. Victoria., & BURRIS, T. Christopher (2001). Contemporary sexism and discrimination: The importance of respect for men and women. *Personality and Social Psychology Bulletin*, S. 27, s. 48-61.
- JORESKOG, G. Karl & SORBOM, Dag (1996). *LISREL 8 reference guide*. Lincolnwood, IL: Scientific Software International.
- MARKMAN, J. Howard, STANLEY, M. Scott, & BLUMBERG, L. Susan (2001). *Fighting for your marriage*. San Francisco, CA: Jossey-Bass. s. 19.

- MILLER, T. Dale (2001). Disrespect and the experience of injustice. *Annual Review of Psychology*, S. 52, s. 527-553.
- MARKUS, R. Hazel (2004). A social psychological model of behavior. *Dialogue*, S. 19(1), s. 1-4.
- PEARSON, H. Robert., & MUNDFORM, J. Daniel (2010). Recommended Sample Size for Conducting Exploratory Factor Analysis on Dichotomous Data. *Journal of Modern Applied Statistical Methods*, S. 9(2), s. 359-368.
- SİPAHİ, Beril., YURTKORU, E. Serra., & ÇİNKO, Murat. (2008). *Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- TDK (2015). Güncel Türkçe Sözlük. Erişim tarihi: 5 Şubat 2015, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.54f819a8e57d46.41758277.
- VANNOY, Dana (1996). Gender stratification and love relationships in marriage. *Advances in Gender Research*, S. 1, s. 15-46.